గొలైంలోని తేలి

సన్నని జీరలాంటి కాలిదారి కనకాపురం రోడ్డుని చీల్చుకొని, నారాయణ సింగు మాన్యంలోంచి, తాటితోపు పక్క నుంచి పాములా జరజరా పాకిపోతోంది. నారపరెడ్డి దుంగలాంటి మనిషి, ఆ కాలి దారినే బరువుగా అడుగుల్లో అడుగు లేసుకుంటూ ముందుకి సాగిపోతున్నాడు. జామితోపులోంచి మళ్లుతోంటే, దూరంలో ఎవరో, గట్టుమీంచి పరుగెడుతున్నారు గడ్డిమోపు నెత్తినెత్తుకుని. ఆ మనిషి రెడ్డి కళ్ళని పడ్డంతోనే, రెడ్డి ఎలుగెత్తి, 'ఓరయోయో! ఎవరోసో!' అని కేక వేశాడు. ఖంగున మారోగుతోన్న శబ్దం, తాటితోపునీ, జామితోటని ఢీకొని, ఎదురు జవాబిచ్చి, నిశ్శబ్దపు గుండెల్ని చీల్చేసి, పరారవుతోన్న మనిషి గుండెల్ని టివ్వు టివ్వున మోగించినయ్!

నారపరెడ్డిచూపుకి మనిషందలేదు. కిందకి తుప్పల్లోకి పుట్టల్లోకి, తుమ్మకొమ్మల నీడల్లోకి దాటుకుపోయింది.

'ఆసి దీని జిమ్మడ! ఎవరోత్తో ఎదవ సెంజ మోపెత్తుకు పోతంది - దీని అంతు కనుక్కోవాల-పాలికాపుది కాదుగందా!' —రెడ్డి ఇలా గుడ్డిగా ఆలోచన సాగించుకుంటూ, ఫకీరు పాకలు చేరుకొన్నాడు - ఫకీరు పాకలన్నీ అలగా జనం దరిద్రనివాసస్థలాలే!

గట్టవతల్నుంచి, ఎలుగెడుతూ, 'హారేవ్! తలుపులూ! తలుపులూ! ఏడేడుత్తున్నావ్! పొద్దుటి మట్టుకి, పొలాని కెళ్ళవంటరా!' అని గద్దించాడు.

ఎడమపక్క ములగచెట్లు, అరటిచెట్లు కోసుగా వున్న రేకలో, పాకలోంచి, తలుపులుగాడు బయటికొస్తూ, 'ఏంది బాబూ! పొద్దుణ్ణుంచి గెంజినేదు బాబయ్యా, పొలాని కెలా గెళ్లాలో మీరే సెప్పండి, కుంచెడు జీతంగింజలు కొలిసియ్యమనేతలికి, మా ఆసదాన్ని తన్ని తవితేశారంట. మిమ్మల్ని కనిపెట్టుకునోన్నేళ్ళం... మీరు ఒప్పుడితే సత్తువుంది, పని సేత్తాంగానీ...'

నారపరెడ్డికి ఒళ్ళు మండిపోయింది. పొలంలో బండెడు పనులుంటే, గెంజి లేదని, తలుపులు సాకులాడుతున్నాడు. ఆకలి! ఆకలి! గెంజి, గెంజి—ఎంతసేపు ఏడ్చినా ఇవే మాటలు—ఒకరోజు గెంజి లేకపోతే చచ్చిపోతారా? అన్నింటికీ ఓర్చుకుని, పని చేసిననాడే, దేశం బాగుపడుతుంది. ఈ ముక్కల్నే, తలుపులుగాడి చెవుల తలుపులూ జేట్లు మోగుతూ, తూర్పు గట్టుకి నాళం గొట్టాం బాగుచెయ్యాలని, వంతువస్తే, ఒక్క చుక్కన్నా నీరు పారిపోకండా మళ్ళన్నింటికీ పిరగాడి మడి దగ్గర్నుంచి నీరు పెట్టమని, పసువులికి మేతా గీతా వేసి, దమ్ముకి సిద్ధంగావుంచమని, లెక్కలేనన్ని పనులూ శాసించాడు.

అయితే తలుపులు పాక కదిలి బయటికొస్తేనే!

నారపరెడ్డి ఒళ్ళుమండి అరుస్తూ, "అరిగాడిద కొడకా! నీకు సెప్పిందేటి? సేసిందేంటి? నెలకి ఏదుం గింజలు కొలిచి, నీకు మేపుతా కూకోపెడ్డానికంట్రా! నీ నెత్తి మీద ఎంటికలన్ని పన్నెట్టుకుని, ఇంట్లో

రమణశ్రీ

కూకున్నా కంట్రా! ఇంకా అమావాసీ, రాకండా వుండంగానే, ఏ మొగం పెట్టుకుని పంపించావురా నీ పెళ్ళాన్ని"—

తలుపులు మొహం ముడుచుకున్నాడు. ఇంట్లో ముసలాడికి జబ్బు—మంచంమీన పడుకొని సతమతమైపోతున్నాడు. ఇంట్లో పిడికెడు గింజల్లేవు! నెలకి నారపరెడ్డి ఏదుంగింజలిస్తే వాటితోనే గెంటుకురావాలి! మరోవిధంగా, పన్లుండేరోజులయితే, త్యాయారమ్మ కూలిపనికిపోయి, రూపాయి డబ్బులు పయిగా తెచ్చేది. దానితో రోజూ కక్కుర్తి లేకండా తినేవాళ్ళు—ఊడుపురోజులు, ఏడుపురోజులై వర్షాల్లేక జనం గిలగిల తన్నుకుంటున్నారు. వంతోస్తుందా? అంటే అదీ లేదు. ఒక నాళంలోంచైనేను, నీరుపారే సూచనల్లేవు. మబ్బులన్నీ తెల్లగా ఎండకాస్తున్నై.

శ్రావణ భాద్రపదాల మధ్య వర్షాలకాశపడ్డమే గాని, నవగ్రహకూటం, వర్షహర్షాల్ని పీల్చిపారేసినై! అందుకే తలుపులుగాడికిన్ని పాట్లు! రెడ్డి పంట బాగా పండితేనే గాని, ఒక్కగింజ ఎడమ చేతో నైనా విదల్చడు. గూడెంలో వున్న వాళ్ళెవళ్ళ సంగతైనా, అంతే! వర్షాలు కురుస్తేనే బిల్లాడుకుంటూ, నారేతలనీ, ఊడుపులుఅనీ, కోలవత్రవ్వనీ, అనేక పనుల్లోకి దూరుతోంటే, కడుపులు చల్లగా నిండుతయ్! డొక్కాడితేనే, ఊపిరి లోపలికెడుతుంది.

తలుపులు, "ఏటి బాబా! మీరు తిడితే పడతాంగానండి! గెంజి నేనప్పుడు ఏం సెయ్యమనేరు? ముసలోడికి, కూసిన్ని గెంజినీళ్ళేసేవోరు నేరుగందా! సావమంటారా! సావమంటే సచ్చిపోతాం - పీడా ఇరగడైపోద్ది. మీరు గింజలూ ఇయ్యక, జీతాలు ఇయ్యక, మీమీదాధారపడ్డోళ్ళం ఎట్టా బతుకుతాం మీరే సెప్పండి! గట్టిగా ఆకలే తందని గోలెడితే పోలీసోళ్ళ కప్పసెపుతా మంటారా?"

రెడ్డి గుటకలు మింగుతూ, 'పొలంలోకి నడరా! ఎదవ్వేశాలెయ్యక' అంటూ ముందుకు సాగాడు. రెడ్డిచేతిలో సంచీలో, అన్నం పప్పు, కూరలూ, ఎండిరేలుపులునూ సంజాడు బలే గుమ్మగా వుంటుంది. తలుపులు నోరూరుతోంది. పొద్దుణ్ణుంచి, తనకి కడుపులో కాలిపోతోంది. రాత్రి కూడు కుమ్మా లేదు. పొట్టలో పేగు లరుస్తున్నై ఆకలి వేగున - మండిపోతోంది కడుపు. ఆగ లేకండా కొంతసేపుంటె జఠరాగ్ని పేగుల్ని తినేస్తుందా? అన్నంత ఇదిగా తలుపులు మండిపోతున్నాడు. రెడ్డి కడుపులో పేగులు బరబరలాడుతున్నై. 'అజీర్ణంగా వుంటుందిరా' అన్నాడు రెడ్డి. రెడ్డికజీర్ణం! తలుపులుకి నవిలి మింగేసేటంత ఆకలి! ఇద్దరూ నడిచి, నడిచి నారాయణమ్మ గుడిదగ్గరి కొచ్చారు. మంచినీళ్ళ నుయ్యి దగ్గర సంచి, కొమ్మకి తగిలించి, 'ఒరేయ్! సంచి సూత్తుండరా! ఇప్పుడే వత్తా' అంటూ చేదతో నీళ్లు తీసుకుని పక్క కెళ్లాడు.

గట్టుమీద తాటిచెట్లు హోరుమంటూ ఆవలిస్తున్నై! తాటిపళ్లు నల్లగా, ఎర్రగా మాలమాదిగ అలగాజనం కడుపు పంటవుగా కనిపిస్తున్నయ్!

"ఈ యేడు కరువొచ్చేట్టుంది" – గట్టిగా అనుకున్నాడు పైకి. "వస్తే రానీ! అందరిలాగే మనం – సత్తేసత్తాం! బతికితే బతుకుతాం!"

అందరితో పాటే తనూ నారాయణ. తనకి ముసలోడు బతికున్నంత కాలం దండుగే లాభం ఏవుందే? తెచ్చింది కాస్తా అతనికే

జబ్బు నయం చేయించడానికే, అయిపోతోంది. ఆడు చచ్చినా బావుణ్ణు. చచ్చిపోతాడనుకునేసరికి, తలుపులు కళ్ళల్లో నీళ్ళు పారినై. తను తండ్రిలేనివాణ్ణయిపోతాననే దిగులేసింది.

ఇంతల్లోకే కొంప మునిగిపోయినట్టు, రెడ్డి పరుగెత్తుకుంటూ 'ఒరే నీ పెళ్ళాం పుస్తెలు తెగ! ఏంజేత్తున్నావ్‌రా! సంచేదిరా!'

సంచెక్కడుంది? నేలమీద పులుసుతో దొర్లుతోంది. భూపతనమైన ఆహారపదార్థాలన్నీ—మట్టితో కొట్టుమిట్టాడుతున్నై. వాటికోసం కుక్కపిల్లలు దెబ్బలాడుకుంటున్నై. 'ఈ కూడు నాకు నేష్టం నేదురా!'—అన్నాడు రెడ్డి.

“నూళ్లేదు బాబయ్యా, కొమ్మకి సివార కట్టినట్టున్నారు! జారి పడిపోనాది” తలుపులు సమాధానాన్ని వెక్కిరిస్తూ “ఇంటికి పోయి, నేను కూడుతి నేసి, వచ్చేతలికి గట్టు పూర్తిచేసి నాళం జాగ్రత్తగా బిగించి వుంచు” అని రెడ్డి వెళ్ళిపోయాడు. రెడ్డి అడుగులు గుడ్డిగా పడుతూండడం, చెరుకుతోట పక్క మడిలోకి వెళ్ళడం, తలుపులు కనుచూపుదాకా చూశాడు.

కుక్కపిల్లల్ని అదలించి, మట్టి గిట్టే దులిపి, ఎలాగో తంటాలుపడి, ఆ కూడు కొస్తా సంజుడుతో తిన్నాడు. అర్రాకలైనా, నిండా కడుపు పూర్తిగా నీళ్ళు తాగి, లేచేసరికి, సగం అన్నం అప్పుడే అరిగిపోయినట్టు—మళ్ళీ ఆకలేసింది, 'రెడ్డిగారి కజీర్ణం, నా కాకలి'—అని పెద్దపెట్టి నవ్వుతోంటే దూరంలో, తాయారమ్మ 'మధ్యాహ్నం గంప' నెత్తి నెత్తుకొని, వస్తోంది.

మిట్టమధ్యాహ్నపు ఎండ పొలాన్ని బాగా వేడెక్కిస్తోంది. ఆకుమళ్ళు పచ్చగా మిసమిసలాడుతూ, గాలికి మడి మడంతా పరిసమానంగా ఒయ్యారంగా వంగుతూ, పచ్చని నీటి అలల్లాగా, వంపులు సొంపులతో మెరుగు లీనుతున్నయ్! పార తీసుకుని గట్టెక్కబోతోంటే, తాయారమ్మ దూరంనుంచి, తుమ్మ గట్టెక్కడంతోనే నేళ్ళలో పార పారేసి—'మజ్జాన్నం గంప' కోసం ఎదురుచూస్తున్నాడు:

నూతిదగ్గర గంప దింపి, తలుపుల్ని పిలిచింది. తలుపులు, చేతులూ కాళ్ళూ కడిగి, గిన్నెలో చెద్యొట్టి కలుపుతూ, “ఏమే ఒయ్యారి ఎక్కడియ్యె! నే నొచ్చేతలికి పిడికడు నేనే నేవు”—అన్నాడు.

“ఎవరితో అనమాక” అంటూ తాయారమ్మ చెవులో గుసగుసలాడింది.

తలుపులు కోపం నటిస్తూ, “ఆని నీయిల్లు

“పయిఖర్చుకి ఓ రూపాయి డబ్బులిప్పించండి బాబా” అంటూ వెంబడించింది తాయారమ్మ.

గూల! దొంగముండాకే! రెడ్డికి తెలిత్తే ముక్కు లిరిసెయ్యడూ?”

“సత్తా వేటి? లేకపోతే నిన్నటిబ్నుంచి కూడు నేదు. సిన్నమోపు కట్టకెల్లి, బొర్రయ్యశెట్టి కిస్తే, నాలుగు సోడిగింజలు సుప్పెడు బియ్యం గింజలు ఇచ్చినోడు. అయ్యో ఇయ్యాల్టికి గంజయింది.”

“ఆరు నూస్తే.”

“నూణ్ణే! నూసి సేసేదేవుంది? కడుపులో కాల్తంటే, ఏ పని సేసినా, తప్పు నేదనేవోడు మా బాబు!”

“మీబా బొట్టి దొంగ—జేల్లో నేసచ్చేడు”

ప్రముఖ పత్రికా సంపాదకుడు ఒకాయన, ఒకరోజు హోటల్లో భోంచేస్తున్నాడు. పులుసులో అనేక రకాలైన గడ్డీ, చెత్తా ఆయన చేతికి తగిలాయి. ఆయనకి వొళ్లు మండుకుపోయి, ఆహోటల్ యజమానిని పిలిపించి "ఇందులో ఏమేమిటి వేశావో, అవన్నీ ఎక్కడ సంపాదించావో చెప్పు" మని అడిగాడు.

"మీ పత్రికవాళ్లకి వున్నట్టే మాకు పాలసీలు వుంటాయండి. ఏ పదార్థంలో ఏమేమి వేసి చేశామో అదంతా బయటపెట్టం!" అన్నాడు ఆహోటల్ యజమాని.

గొళ్లెంలేని తలుపులు ★

తలుపులు అయోమయంలో పడ్డాడు. రెడ్డికి తెలీకుండా, గడ్డిమేటులో మోపు తీసుకెళ్లి అమ్ముకొచ్చింది. దాంతో ఆపూట వెళ్లించింది. రెడ్డి తనమీద నమ్మకంతో, బోలెడంత అయివేజుకి కాపలా పెట్టి ఆయనింటి దగ్గర పడుకొంటాడు. అతనికి తెలిస్తే, తన బతుకుదెరువు పోతుంది. అయితే ఇంటిల్లిపాదీ ఎలా బతకాలి? రెడ్డి సెలయితేనే గాని, గింజలు కొలవడు! అయినా బకాయీలు మినహా యిస్తుంటాడు. ఈలోపులో తనూ, పిల్లామేకా, పెళ్ళాం ముసిలోడు, విధవప్పగారు వస్తులూ, పాషాణాలు!

ఆ కూడు నోట్లో పెట్టుకున్నంతసేపూ, ఏదో అన్యాయాన్ని, అధర్మాన్నీ కడుపులో ముద్దలు, ముద్దలుగా పెట్టుకుంటున్నట్టు, దొంగతిండి శరీరంలో కలుస్తున్నట్టు ఆవేదన పడ్డాడు.

* * *

"రోజూ తట్టా గట్టా నెత్తి పెట్టుకొని, జీతాని కొత్తే, ఎక్కడ తెమ్మంటావే! తేరగా వుందనుకున్నావేటి పాతర"— రెడ్డి పట్నంపోతూ, తాయారమ్మని గట్టిగా గిజాయిస్తూ మాట్లాడాడు.

"తవఁరే అలా అంటే ఎల్లా సెప్పండి బాబూ! ఏలినోరి పాదాలకాడ పడుండే వోళ్ళం! ఆ ముసిలోడికి నాడెం సేదండి— ఆహే మింగేత్తన్నాడు ఎంత ఎత్తు కెల్లినా— జబ్బుతో సావకు ముసల్తల్ని సంపుతున్నాడు - ఏదో సేనే, ఆ పుల్లా పిడకా సేసుకుని పాకల్లబ్బులు తెత్తే, ఆ పూట గంజెల్లి పోద్దండి..."

"ఏటే నీ సొద! ఊ రడతంటే అపసకునం—" అని రెడ్డి, దీనికో కుంచెడు గింజలు కొలరా! సుబ్బారావు అంటూ కర్ర తీసి కిర్రు చెప్పులు కిరకిర లాడిస్తూ, సాగిపోతున్నాడు.

"పయి ఖరుచుకి ఓ రూపాయి డబ్బులిప్పించండి బాబా" అంటూ వెంబడించింది తాయారమ్మ.

"రూపా యెందుకే!"

"గుట్ట తవ్వి మట్టి తినందుక్కాలి బాబా"

"ఓహోఁ! ఎవ్వారం రూపాయికాడి కొచ్చిందేటి! గింజలు కొలమనేసరికి"

తాయారమ్మ ముసిముసి నవ్వులు నవ్వుతూ, రెడ్డికి అడ్డుగా నిలబడి చేతులు చాచింది. "దొరగారి దయ. ఏలినోర్ని కనిపెట్టుకున్న వోళ్లం! ఆలించినా పాలించినా మీరేకదండీ"

నారపరెడ్డి తాయారమ్మ తారకానేత్రాల్లోకి, సుదీర్ఘంగా చూచాడు. తళతళ మెరుస్తో కాంతులు కురుస్తున్నయ్! ఎంత సంస్కారం లేకపోయినా అందం అందమే! కళ్ళల్లో లోతుల్లో లోయల్లో వెలుగులు ప్రసరిస్తూ, నవ్వును మరింతబలంగా అందానికి జమకడుతూ, విరిసిన పువ్వులా ఆకర్షిస్తోంది తాయారమ్మ. ఇరవైదాటినా బిగుస్తోన్న యౌవనపు జిగిబిగి, రెడ్డిగుండెల్ని అదాటుగా నొక్కుతోంది. మాలకొంపల్లో నలిగిపోతోందిగాని ఏ రెడ్ల లోగిళ్ళలోనో, కమ్మభవంతుల్లోనో పుట్టివుంటే తాయారమ్మ తారుణ్యం... తారాపథాన్నందుకుంటుంది.

తాయారమ్మ చిరిగిన రవికలోంచి, చంకలకింద, భుజాలమీద స్పష్టంగా చూస్తూ, "గుడ్డలేవేటే! సెవులకి ముక్కుకి మావోళ్లెట్టిన సొమ్ములేవయ్యాయే—"

ఆదరంగా అడుగుతోన్న రెడ్డిని చూచి సిగ్గుపడుతో, "రవికమానికేసి కుట్టినా మళ్లీ సినిగిందండి! ముక్కెర, సెవులకమ్మలూ ముసిలోడి పచ్చవోతంలో హరించుకుపోనాయ్! కూడుకే రోజుగడవటం నేదంటే, గుడ్డలెటా త్తయ్! మొగోడికి గోసీయే గాని, పంచలన్నీ సిరిగిపోనాయ్! మా దరిద్రం ఓనాటితో తీరేదికాదులెండి"— కళ్ళనీళ్లు కుక్కుతూ అంది.

"అదిగాదుగాని, గడ్డిమేటు జాగ్రత్తని చెప్పు!—రోజురోజుకూ తరిగి పోతంది— ఏవన్నా అమ్మకు దొబ్బడం లేదుకదా!" రెడ్డి, నడ్డిమీద చెయ్యేసుకొని, గద్దించి అడిగారు.

"రావఁ రావఁ! పసులుకాడి తిండి కుంకాజేత్తే, దేవుడు మాకూడు పడగొడతాడు బాబయ్యా! రూపాయిప్పించండి"

తోలు పంచీలోంచి, రూపాయితీసి తాయారమ్మ మొగానేసి కొట్టాడు.

గింజలవీ కొలిపించుకుని తాయారమ్మ గుడిసెలోకొచ్చింది. తలుపులు తండ్రి మంచంమీంచి లేస్తూ, "పొద్దునవగా పోయినదాని విప్పుడంటేరాటం? ఏటయింది?"

"గింజలూ, రూపాయి తలుపులుముందడుతూ, "సచ్చి సచ్చి, సోకన్నా రెడితే ఇయ్యిచ్చాడు - ఆడి జిమ్మడ! ఎప్పుడు మన మీదే సూపు - మళ్ళీ గడ్డివాం తరిగిపోతందట జాగ్రత్తగా సూడు."

తలుపులు విషమపూరితంగా నవ్వుతూ, "రెడ్డి గుడ్డిముండాకొడుకు"

"అలాగనుకుంటూ కూకో! నూనెనప్పుడు సెప్పదీసుకు తంతాడు లబో దిబోమందువ్ గాని"

"నీవు సెప్పిందే గదంటే".

మంచంలోంచి, వింటూన్న తలుపుల తండ్రి నోరు విప్పి, "ఏం వడ్రా అది

PARIS PILLS

పోగొట్టుకొన్న వీర్యశక్తిని, ఉత్తేజాన్ని తిరిగిపొందుటకు అత్యద్భుత సాధనము....పరిపూర్ణనవయువ్వనము. సంపూర్ణ వీర్యంకలిగించి, దాంపత్యసుఖములో

నూతనానందం కలిగించును!
16 మాత్రల సీసా రు. 3/
పోస్టేజి ప్యాకింగు ప్రత్యేకం.
*
P. NATH & COMPANY
Goregaon, BOMBAY
వివాహ మైనవారికి వరప్రసాదము.
ఉత్తరాలు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

No. 61

తన్నింటి వోసాలు తెక్కడ తన్నా తింటరా! రెడ్డోరు మంచోరు గనక సరిపోయింది. నేయంగా తిన్న కూడు అరుగుద్ది గాని..."

"నువ్వు మానేయంగా బతికేవు, ఇదొరకటి రోజాలేటయ్యా! జీతాలు నాతాలు ఇయ్యక, పన్లూ లేకపోతే సచ్చిపోతావా? కడుపు కాలతంటే, కరువొచ్చి సత్తంటే, పేగులు మాడ్సుకొని నిజాయితీగా బతకాలంటే నీకులాగే సావాలి! మాసేత గాదు!"

తండ్రి వగురుస్తూ మంచంమీదే వెల్లకితలా పడుకున్నాడు.

"సచ్చేవోడివి నువ్వు గాని నేనేటి?"— తలుపులు మంచం దిగి, పొయ్యిదగ్గిర కెళ్ళి చుట్ట కాలుస్తుంటే, తాయారమ్మ "ఏదో వుర్తి సేసుకు బతక్కపోతే సచ్చిపోతామేటి. ఏదీ సేనపుడు దొంగోల్ల మవుతాం" అంది.

తలుపులు వికవికలాడుతూ వెగటుగా నవ్వాడు.

* * *

పంటలమీద రైతులంతా ఆశలొదులుకొన్నారు. ఉత్తర హస్త చిత్తకార్తులన్నీ ఎండలు మండించుకుంటూ సాగాయి. మేఘాల్లో ఒక్క వర్షపు చుక్కన్నా లేనట్టు బుజువయింది. వచ్చిన ప్రతి మేఘమూ, ముఖాలు వేలాడేసిన రైతుల్ని చూస్తూ, ఒక్క కన్నీటి బిందువన్నా రాల్చలేదు—

రెడ్డి పొలమంతా నెరియలు కట్టి బీడుగా గోడుగా మాడిన ముఖంతో, రెడ్డి ఐశ్వర్యరాహిత్యాన్ని మరింత అవహేళన చేస్తోంది. పొలానికి, నడిబొడ్డులో వున్న చెరుకుతోట, గడ్డిమేట్లు గుడ్డివెన్నెల్లో తల విరబోసుకుని రాక్షసులుగా కనిపించ సాగినై! నీరు లేని తోట, పీలకర్రలు వేసింది. సగానికి సగం చచ్చింది. దిక్కుతోచని రెడ్డికి, పక్కలో పోటులా పాలికాపులు తగులుకుంటున్నారు. పాతర తీసి గింజలివ్వడానికి రెడ్డికి ప్రాణాలు రావటంలేదు. బస్తా నలభైదాకా అమ్మదాకనే ఆశతో నిలవేసి వుంచాడు.

తలుపులితో ఖచ్చితంగా చెప్పేశాడు గంజల్లేవని. అడిగినా లేవని—తన తిండికే కొనుక్కోవాలని—కావాలంటే రూపాయిలే ఇస్తానని—

తలుపులు నెత్తీ నోరూ మొత్తుకుంటూ, "రూపాయిలిస్తే ఏంచేసుకోం బాబయ్యా! నూరుకు తాగమంటారా!" అంటే, "సోల్లూ, సజ్జలు కొనుక్కు తగలడండి తెలగపిండి తిని బతకండి సావండి నాకెందుకూ? పంటల్లేందే గింజ లేమొగం పెట్టుకొచ్చావ్"—

"నిరుడు పాతరుంది కాదు బాబయ్యా, తీయించరేటి అయ్యో ఇప్పించండి"—

"ఓరి నీయమ్మ కడుపు కాల! పాతర సంగతి నీకెందుకురా! పాతరలోయి, పుచ్చిపోయాయ్! తగలడ్డయ్! ఆ పాత రెయ్యడం అంత బాగా తెగలడ్డారు." అన్నాడు రెడ్డి—

కుంచం రూపాయికి విలవకట్టి డబ్బు ఇరవై ఇచ్చేశేవాడు. తన బస్తా ముప్ఫై ఎనిమిదికి అమ్ముకున్నాడు.

"ఇదే మన్నాయ్యమయ్యా" అంటే "నోర్మూసుకోరా! డబ్బుమాత్రం మొక్క తేడిసింది? రూపాయిన్న రొడ్డే అన్నా పుట్టటం లేదే" అని కన్నీళ్ళు తుడిచాడు.

తలుపులు కన్నీళ్ళు తుడుచుకొని, తాయారమ్మ సహాయంతో ఆకలేసినప్పుడల్లా గడ్డి తింటున్నాడు!

"ఏరా ఏరోవతంనాటి గడ్డిమేటు రోజు రోజుకీ పీనుగైపోతం దేటిరోయ్! ఏవన్నా

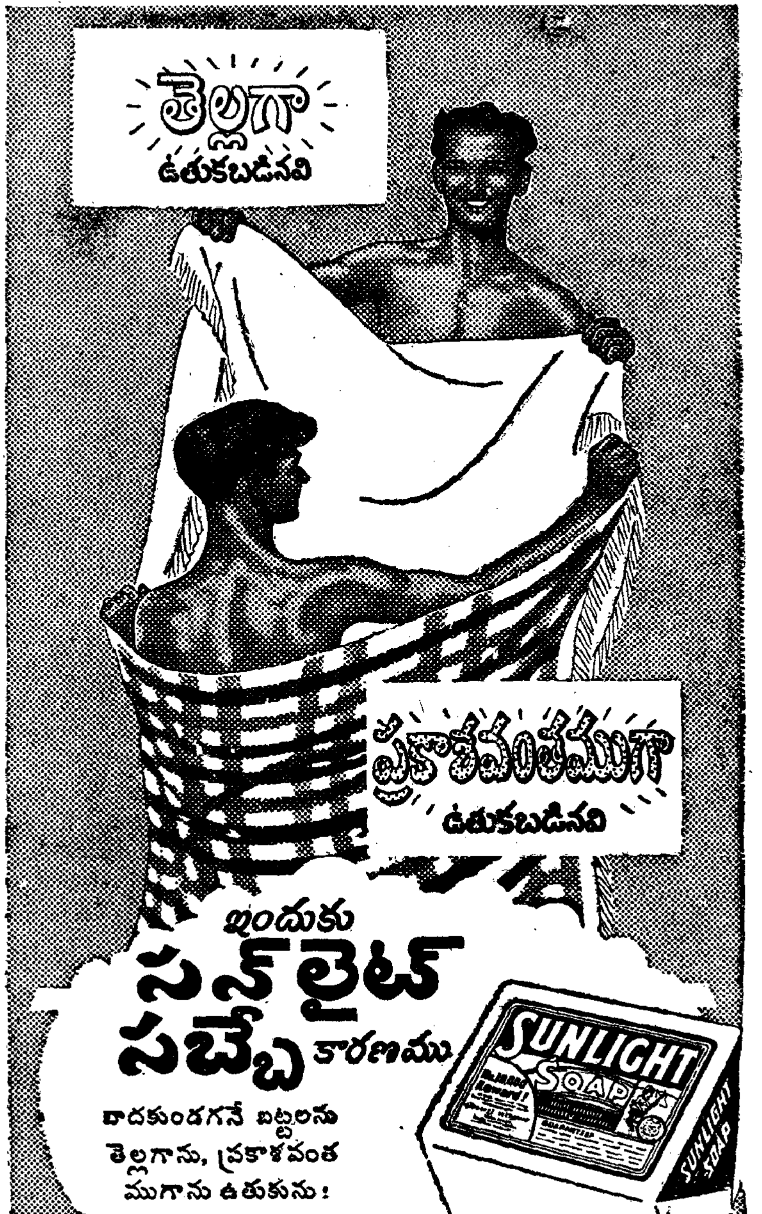

S. 205-50 TL

నారసింహ లేహ్యము

బంగారు చేర్చబడినది. మేహ ము, నీర్సాక, నిస్సత్తువ, శుక్ల నష్టమును హరించి బలమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని కలి గించు వరప్రసాదము—

20 తు॥ డబ్బి రు. 8-4-0 పోస్టేజి 12 అ.
కె. పి. వి. & కంపెనీ. "ఆయుర్వేదనమాజం"
పెరిజేపి- నెల్లూరు జిల్లా.

అబలసుధ

స్త్రీల కుసుమ వ్యాధులు, అకాల బహిష్టు, బహిష్టుబద్ధము, బహుశూల, ఒడలునొప్పులు, తలనొప్పి, గుండెదడ కాళ్ల లాగుట, మనస్థిమితము లేకపోవుట, విరేచనబద్ధకమును, నడుమునొప్పులు, బలహీనత, మలబద్ధము, హిష్టీరియా మొ॥ హరించును.
సీసా రు. 8/- వి. పి. రు 1/-
ఇండియన్ మెడికల్ హౌస్,
లక్ష్మీ టాకీసు రోడ్డు - విజయవాడ-2

ఒక గంటలో యౌవ్వనము
కామస్తంభన
ధాతుపుష్టి, సంసారసుఖము విషయములో పాటవము లేనివారికి విశేషశక్తి, ఉత్సాహము నిచ్చును. రు. 2-8-0.
మదన మంజరి ఫార్మసీ
184, బైరాగిపట్టెడ రోడ్డు, మద్రాసు.
బెజవాడ-శ్రీనివాస మెడికల్ స్టోర్సు-పాతకోట్టు
రాజమండ్రి-ఈశ్వరదాస్ & కో. మెయిన్ రోడ్డు
నెల్లూరు:- అర్జున్ ఫార్మసీ-ట్రంకురోడ్డు
ఇతర కేంద్రాల్లో ఏజెంట్లు కావాలి

రవి వెజిటబుల్ హేర్ ఆయిలు
శిరోజములను పెంపొందించి తుమ్మెద నలుపుగ నుంచి శిరోభారము వ్యాధులను పోద్రోలును. హోల్ సేలర్లు
ది న్యూస్టార్ అండ్ కో
తండియార్పేట, మద్రాసు-21.

★ గొళ్ళెంలేని తలుపులు ★

కష్టపడి మరమ్మత్తు సెయ్యడం లేదు గదా" అంటే తలుపులు, "సత్తెప్రమాణ పూర్తిగా అంతేదవ తని సేత్తానండీ? పసులు నోటికాడ మేత! అయినా, గడ్డి తింటాసాండి? అరుగాళ్ల పసువులు—బండి మోపు నివుసంలో తినేత్తాయండి."

"బుద్ధి గడ్డితింటే తినసూ తింటావులేరా" అంటూ రెడ్డి పశువుల దగ్గరికి వెళ్ళి చూసే సరికి—దీనంగా కళ్ళల్లోకి చూచేసరికి డొక్కలెండి ఎముకలు పైకి తన్నుకొచ్చి, పీనుగుల్లా వుండేసరికి—ఏనుగుల్లాంటి పసువుల్ని ఏగతికి తెచ్చావురా—కసాయి పని కన్నా వనికిరావు" అనేవాడు రెడ్డి.

రెడ్డికి తాళం వేస్తూ, అన్నీ అలాగే వున్నాయ్ బాబా! ఈమధ్య ఊటికి బాగా గాలి తగిలిందండి! లేకపోతే..."

రెడ్డి మరి మాటాడకుండా వీడో నాలుగు తోకలేసి, భయపెట్టేవాడు—అంతే!

వారం రోజులు తిరిగేసరికి పశువులికి దొమ్మరోగం వొచ్చింది. మొదట మూడేసి వందలకొన్న నరెడ్లు రెండూ, కిందపడి పోయినై. దాంతో రెడ్డి తలుపుల్ని పెట్టిన చీవాట్లు మళ్ళీ జన్మలో తినివుండడు. పొలం లోంచి గెంటేశాడు. గడ్డి అమ్మినట్లు, దొంగతనం చేసినట్లు బుజావుచేసి, జైల్లో పారే యిస్తానన్నాడు. కానీ అలాంటిదేం చేసినా, లాభం లేకపోగా, తిరిగి తనకే పాతికో ముప్ఫయ్యో వూడతై. తలుపులు మళ్ళీ రెడ్డి పొలంవైపు ముఖం తిప్పలేదు.

* * *

ముసలితండ్రి కన్ను మూసుకున్నాక తనూ, పెళ్ళాంపిల్లలూ విధవప్పగారు మిగిలారు. ఏంచేసినా కుటుంబం అంతా తన మీదే ఆధారపడివుంది. అనుకున్న కరువు తాండవించడం మొదలెట్టింది. అలగాజనం అల్లల్లాడిపోతున్నారు. అందరితో తనూనూ! ఇంటోవున్న కుండాకుండా తాకట్టుపెట్టి తలుపులు కాయకసురూ పీకుతూ జీవం నిలుపుకుని, మిగిలిన మాగజీవాల్ని ఊరుకో పెడుతున్నాడు. అంతా అయాక చేతులు చాచి పూరుకున్నాడు. కూలి కెక్కడికెళ్లినా దొరకడం లేదు. అక్కడక్కడా గంజి పోరకోస్తుంటే, అడుక్కుని ఉత్తగట్లను కలిని చప్పరించాడు.

మధ్యాహ్నం ఎండతీవరానికి బయటికెళ్ళకుండా నులకమంచంమీద పడుకొన్నాడు. డు. ఏంచేస్తే, ఆకలితీరుతుంది! మొన్న చిన్నతూల పల్లివోళ్ళంతా, కుండా లేసుకుని, ఆకలియాత్ర చేస్తుంటే చూశాడు. తను కూడా ఒకజండా చేత్తో పుచ్చుకుని, కేక లేసుకుంటూ, ఆకలిపాటలు పాడుకుంటూ కచ్చేరికెళితే ఏం లాభం?

బయటికెళ్ళిన తాయారమ్మ చేత్తో వీడో మూటపట్టుకొచ్చింది.

"ఏంటే అయ్యి"—అని చేత్తో అందుకో బోయాడు.

"మా మొగోడివే! కూకుంటే కడుపు నిండుద్దేటి? పాతరతెవ్వి, తేగలు తెచ్చాను నేతై—" అంది.

"కొంత దొంగతాడు, దొంగతిండి తినాలిసొత్తంది"

"వీవన్నా వుంటే ఆడదాన్ని నేనే తంటాలుపడాలి. ఏంసేత్తే సెయ్యనేం? సేపలు పట్టరాదు? పిట్టల్ని గొట్టరాదూ? ఏంసెయ్య నేకపోతే ఎవడి బుర్రన్నా బద్దలు గొట్టుకురా!"

"అవునేయ్! అంతకంటె ఏం పుర్తి సేసినా కడుపునిండదు—ఈ మధ్య ఒక్కసుక్కన్నా పడ్డం నేదేవ్?"

"ఓలమ్మో! అదోటి తక్కువొచ్చినాది. మింగడానికి నేదుగాని, నిసాకి తాగాలంట! వల్లు గుల్లయిపోద్ది—ఇల్లు గుల్లయిపోద్ది"

తలుపులు, తలుపులుకి జేరబడి పెగటుగా నవ్వుతూ, "మావ తిత్తువులే! తీపికల్లు తాగొచ్చుగా గవరన్న మెంటోడు ఆర్డర్ సేసినోడు. రేపుణ్ణుంచి, సెట్టుక్కుండలు గడదాం. సంతలో కుండలు గొట్టుక్కురాదూ!"

"నువ్వూరుకో! సెయ్యనేకపోతే నేనే సేత్తాను. పెద్ద బెమ్మాండ మేటి? రాతిరికి తయారై రమ్మల్లేసంటే..."

"ఏడకీ?" - తాయారమ్మ తమాషాగా నవ్వింది.

తలుపులు, గొంతు దించుకొంటూ మళ్ళీ "ఏడకి?" అన్నాడు.

* * *

బాగా పొద్దు గుంకింది. అమావాస్యేమో, తొమ్మిది పది గంటలయేసరికి చీమకన్నుమంత, సందు లేకండా, చీకటి పట్టింది. నల్లని చీకట్లో ఎర్రగా వున్న మనుషులన్నా కనపడతారేమో అనే ఆశపెట్టుకోడం వృధా.

నారపరెడ్డి దొడ్డిగుమ్మందిగొంచి, తాడు తేసుకుని, ఎవరో ఎక్కుతున్నారు. తలుపు కమ్మిని బలంగా పట్టుకొని, చీకట్లో జై... నల్లని వ్యక్తి నీడ గోడెక్కింది. ఆ నల్లని—

(55 వ పేజీ చూడండి)

గొళ్ళెంలేని తలుపులు

(16-వ పేజీ తరువాయి)

కనిపించని నీడ మెల్లిగా జారుతూ, చప్పుడు కాకుండా, గడ్డివామి ఎక్కించి, కిందకి దిగింది. పెరటి తలుపు పైగొళ్ళెం ఊడింది. మెల్లగా తోస్తే కిర్రున చప్పుడయింది. గదిలోదూరి పావుగంట పరామర్శచేసి, ఒక డబ్బా, మూటతో బయటికొచ్చింది. చంక నెత్తుకొని, నీడ యథాప్రకారం సాగిపొయ్యింది. తలుపుకమ్ముకమిండించి, దిగిపోయింది. మళ్లీ కనిపించమన్నా కనిపించలేదు. తిన్నగా గూడెంలోకి, ఓ గుడిసెలోకి మాయమైంది నీడ.

నీడ పగలబడి నవ్వుతూ, "సచ్చిపొయ్యావనుకో! ఎక్కడ లేసిపోతారో అని భయం! సిన్నపుడు మా నాన్న సెపుతుండేవాడులే! అనుపానులన్నీ బాగా తెలుసును గన్క ఈలయింది. నేకపోతే సిక్కిపోనూ?"

"మొత్తానికి గజదొంగ మద్రన్నగాడి కూతుర్ననిపించుకొన్నావన్నమాట-దొంగతనమైనా మీ బాబు కడుపు మాడినప్పుడే సేసేవోడట."

"డబ్బెంతుందో సెక్క సూడు - ఈ మూటలో గుడ్డలున్నట్టున్నై!"

నీడ తను కట్టుకున్న బట్టలు విప్పేసి, ఏదో కోక, రవికా సింగారించింది.

"దొంగ తాయారమ్మా!" అన్నాడు తలుపులు వికవిక నవ్వుతూ.

"ఛీ, ఛీ - సిగ్గు నేదు ముగోడివి!

సండి తిండానికే, తెచ్చేదేం నేదు గాని..."

తలుపులు జరజరలాడిస్తూ, జరీ కండువా బయటికి తీశాడు మూటలోంచి.

* * *

తలుపులు ఏం ఎరగనట్టుగా, పొద్దుటే రెడ్డిగారింటికి వెళ్లాడు. అంతా లబో దిబోమంటున్నారు. రెడ్డి తలుపుల్ని పిలుస్తూ "అయ్యో ఎంత పనయిందో చూశావురా తలుపులూ! దొంగలు పడ్డార్రా"

తలుపులు నమ్మలేనట్టు విచారిస్తూ, "ఈ వూరోళ్లేనంటారా బాబా."

రెడ్డి నోరింత చేసుకొని, "ఏడిశారు! ఈ వూళ్లో ఎవడవలేం దొంగతనం చెయ్యగల్రా! పై వూర్నుంచి దిగినోళ్లేరా."

తలుపులు బిత్తరపోయి చూస్తూ, "పోలీసోళ్ళకి రిపోర్టివ్వండి బాబా."

"ఏడిశావ్ లే! ఆ దొంగవెధవ లెవరో నాకు తెలుసునులేరా నేనే రేపటికల్లా పట్టేసుకోను. ఈరాత్రి పూర్తిగా మేలుకొనేవుంటా. వొచ్చారంటే సచ్చారన్నమాట."

పోలీసులికి రిపోర్టిచ్చినా పని జరగదని చెపుతూ, "నీ పిచ్చిగాని, పాతికో పరకో ఆళ్ళు దొబ్బడవేంగాని, నాబం నేదురా" అన్నాడు.

తలుపులు అడుగుల్లో అడుగు లేసుకుంటూ సాగిపొయ్యాడు.

డబ్బాలో, వంద పైగావుంది. దాంతో ఓ గేదెనీ, రెండుచివుడు మేకల్నీ కొనేశాడు. మేక ఈనితే, గేదె పెయ్యదూడ పెడితే, మేకలమంద తయారవుద్ది, గేదె నమ్మితే రొండొందలుదాకా వస్తాది. దేవుడు దయసేసి, మంద మందలాగుండి, డబ్బు డబ్బులాగవస్తే, ఓ అరెకరం భూమి, గొనుక్కొని ఎగసాయం మొదలెడితే...

తనకీ తాయారమ్మకీ కాలిమీద కాలేసుకొన్నా జరిగిపోతాది.

ఆలోచనలతో, ఇంటిగడప ఎక్కేసరికి, తాయారమ్మ పొయ్యిమీదికి కుండెక్కిస్తోంది.

ఇంటి ముంగిట ఏదో అరుపు వినిపించింది. ముందుకెళ్ళి చూసేసరికి పెద్దమేక నేలమీదపడి గిలగిల్లాడుతోంది. వాతం జబ్బు! అర్థగంట తన్నుకు తన్నుకు కన్నుమూసింది తలుపులు ఎదరగుండా. తాయారమ్మ బయటికొచ్చి చూస్తూ, డబ్బంతా తగలెట్టి జబ్బుమేకలు కొన్నావేటి?" అంది.

"తెలిసింది కాదే! కొచ్చిం దొచ్చినట్టే పోయింది" అన్నాడు. కళ్లల్లోంచి కారుతోన్న కన్నీళ్ళు అపుకుంటూ.

వారంరోజులు గడిచాయో లేదో రెండో మేక కూడా దొమ్మవాతం వచ్చి చచ్చింది. తలుపులు లబో, దిబోమని మొత్తుకున్నాడు. "దొంగడబ్బు, దొంగడబ్బు నాగే పోతందేవ్" అని కేకలేశాడు.

"సచ్చువాతం మేకలు కొనుక్కొచ్చి, తెగకురుతావేటి?" అంది తాయారమ్మ.

మేక చచ్చిన మర్నాడు—

పోలీసువాళ్లు, ఇంకా ఇద్దరో ముగ్గురో మనుషులు వచ్చారు—

అందులో ఒంగమీసా లతను, తలుపుల్ని పోలీసులికి చూపుతూ "ఇతనేనండి" అని చూపెట్టాడు. అందులో రెడ్డి తమ్ముడు "ఏం పన్లురా యియ్యి" అని కేకేశాడు.

తలుపులికి ముచ్చెమటలూ పోశాయి. తనూ పెళ్ళాం చేసిన దొంగతనం తెలిసిపోయింది. తను దొంగ! దొంగయిపోయాడు. నలుగురు నోళ్ళల్లో జావనానినట్టు నానిపోతాడు. మొహంమీద వుమ్మేసి, పెళ్లాన్నీ తననీ చావమోదుతారు. బేడీలేసి, బేడీలు! ...వెధవ సెంజ! దొంగసెంజ వద్దన్నా వెళ్లి వాళ్ళింట్లో డబ్బు దొబ్బుకొచ్చింది. దాని మూలాన...దాని మూలాన...తనకి అప్రతిష్ఠ! ఇలాంటోళ్ళంటే ... దాని రక్తం తాగితే దోసిళ్ళకొద్ది... గజదొంగ కూతురు ... దాన్నెందుకు పెళ్లిచేసుకున్నాడు?

"నేనేం సెయ్యనేదు బాబయా అంతా అదేనండి"—తలుపులు బిక్కమొహం వేసి, అన్నాడు. పోలీసుల్లో పొడుగుపాటతను గద్దిస్తూ, "నోర్ముయ్! ఈ గేదెక్కడిది? ఎక్కడ కొన్నావ్"

"నాదేనండి బాబూ! సొంత డబ్బెట్టి కొన్నానండి సంతలో..."

"ఇది దొంగ గేది తెలుసా?"

"నాది దొంగడబ్బు కాదండి కష్టార్జితం. నేనూ, నా పెళ్ళాం కట్టుబడి రేతిరింబగళ్లు సెవటోడ్చి, కొన్నాం బాబయా!"

వచ్చిన పెద్దమనుషులు నోళ్లు బాగా తెరిచి, వికావిక నవ్వుతూ, "ఈ గేదె దొంగది. ఎవరో దొంగతనం చేసి తెచ్చే నువ్వు కొన్నావన్నమాట. ఇప్పుడు తోలుకుపోతారు. అడ్డం పెట్టావో జైల్లోకి తోసేస్తారు" అన్నారు.

"నా డబ్బో బాబయ్యా"

"కష్టార్జిత మంటున్నావుగా. ఏటిలో పారేసినా, ఏటి కెదురీది వస్తుంది. భయపడకు"—

తలుపులు తన కళ్లెదురుగ్గానే, తోలుక

వారికి మాత్రమే ఇవ్వండి" అన్నారు ప్రక్కాయన.

"నా వుద్దేశ్యం కూడా అదే. మొన్నొకుర్రాడు సిల్కుబట్టలు వేసుకొని ప్రాపర్టీ సర్టిఫికేటుతో నాదగ్గర కొచ్చాడు. వాడిని చూస్తే డబ్బుగలవాడిలా వున్నాడు. వాడి పేరు...రామారావు కొబోలు. వాడు వెళ్లగానే ఆ అప్లికేషను చిత్తుకాగితాలబుట్టలో వేశా. చూశారా..." అన్న మాటలు వినిపించాయ్. రెండు కార్యాలు ఈవిధంగా వేషంవల్ల దగ్ధమై పోయినందుకు చాలా బాధపడ్డాను. దేహాన్ని యింటికి చేరవేశాను.

జ్వరంతో వళ్ళు సలసలా కాగిపోతూంది. ఆ జ్వరంలో ఒళ్లు తెలియకుండా "వేషంవల్ల వచ్చిన దోషం" అని కలవరించానట. ఆ మాటలు అర్థంగాక అమ్మ, నాన్న మొహాలు చూసుకున్నారు. ★

★ మార్కులవేట ★

(37_వ పేజీ తరువాయి)

న్నారు.' అన్నారు మాష్టరుగారు.

"ఆ...ఆ" అంటూ ఆ ప్రయత్నం ఏమీ చెయ్యడం లేదు.

హెడ్ మాష్టరు గారి పని మహా విషమంలో పడ్డది. అవతల స్కూలుకు టైమ్ అవుతోంది. ఇవతల ఈ బ్రాహ్మడు అపోశన పట్టడు. ఆయన అపోశన పట్టకుండా తను అపోశన పట్టకూడదు. సంగతేమిటో తెలీటల్లేదు—

'కానివ్వండి. ఏమైనా కావాలంటే అడగండి' అన్నారు మాష్టరుగారు, క్రొత్త ఆవకాయిలాంటిది ఏమైనా కావాలేమోనని.

ఇంక బిగిస్తే అసలు సంగతి విపమిస్తుందేమోనని 'మీరు నాకొక సహాయం చేయాలి చేస్తానంటే చెప్తాను' అని చల్లగా అన్నాడు అవధాన్లు.

'అదేమిటో చెప్పండి వీలైతే చేస్తాను' అన్నారు మాష్టరుగారు.

'మీరు చేస్తాననీ మాట యివ్వండి. మీ చేతిలో వున్న పనే. అపోశన పడతాను'

'సరే సంగతేమిటో చెప్పం' డన్నారు మాష్టరుగారు.

ఇంక చల్లగా మొదలెట్టాడు అవధాన్లుగారు తన కొడుకు పరీక్షకు కూర్చున్నట్లు, లెక్కల్లో మార్కులు వెయ్యకపోతే పాస్ అవనట్లు కాన వెయ్యవలసిందనీ. ఈ పని తప్పక చెయ్యవలసినదనీ లేకపోతే విస్తరిముందునుంచి లేచిపోతాననీ - హెడ్ మాష్టరు గారి మనస్తత్వం మీద దెబ్బకొట్టాడు.

హెడ్ మాష్టరుగారు నిశ్చేష్టుడయ్యాడు. ఇల్లాంటి పని తన యిన్నేళ్ల సర్వీసులో ఎప్పుడూ చెయ్యలేదు. చివరకు డి. యి. ఒ. గారొచ్చినా వీల్లేదని పంపేశాడు. కాని యిప్పుడీ బ్రాహ్మడు అపోశన పట్టకుండా కూర్చున్నాడు. ఆలోచించి చివరకు 'సరే' నసక తప్పలేదు.

అప్పటికీ అవధాన్లు గారికి అనుమానంగానే వుంది మార్కులు వేస్తాడో వెయ్యడోనని. ఈ అవకాశం జారిపోతే మళ్ళీ భోజనానికి వుంటానన్నా వద్దంటాడు. యింక ఏవిధంగాను పనిసాధించలేడు తను.

"మీరు సరే"నంటే గాదు; తమరు నా యెదట మార్కులు వేస్తేనే నాకు సంతృప్తి" అని బిగిసి కూర్చున్నాడు అవధాన్లు.

'వేస్తాను మీరు అపోశన పట్టండి' అని హెడ్మాష్టరు.

'అయ్యా' తమరలా అంటే గాదు. నా ఆదుర్దా మీకేం తెలుస్తుంది చెప్పండి. ఇంకా మీరు అపోశన పట్టలేదు కాబట్టి పేపరు తీసుకువచ్చి మార్కులు వేసెయ్యండి. మీకు తృప్తిగా భోజనం చేస్తాను' అన్నారు అవధాన్లుగారు.

ఇంక మాష్టరుగారికి తప్పలేదు. వెళ్లి పేపరు తీసుకువచ్చి పాస్ మార్కులు వేసేశారు పేపరేమీ దిద్దకుండానే. 'ఇంక కానివ్వండి' అన్నారు మాష్టరుగారు. 'నెయ్యి పట్టుకురామ్మా' అంటూనే ప్రక్రమించాడు అవధాన్లు భోజనానికి.

★

గొళ్ళెంలేని తలుపులు

పోతోంటే, నీరవంగా నిలబడి పోయిన దిక్కు చూస్తూ గుటకలు మింగుతున్నాడు. వచ్చిన నేది వచ్చినట్టే వెళ్ళిపోయింది. తాయారమ్మ బయటికి వొచ్చి చూస్తూ, "అయిపోనాదా?" అంది—

"అయిపోనాది. కట్టూరితమైతే ఏటి కెదురీది వత్తాది" అన్నాడు—

కళ్ళల్లోంచి నీటిబిందువు వెచ్చగా మరిగి, మలినమైన అతని చేతిమీద రాలింది—

★

"చైతన్యం"

(25 వ పేజీ తరువాయి)

"[illegible] ప్రత్యుపకారం చేయింమకో."

[illegible] గానే కుప్పకూలిపోయి... ..బాధపడు [illegible] ..తెల్లార్లు [illegible] వరకూ అతను తిరగలేకపోయాడు. [illegible] ...మూడు నవర [illegible] ఫలా, ఇంకో మూడు మందు...మిగిలినవి..... [illegible] జీవితాంతం కాల్చిన [illegible], [illegible] నివ్వడానికి......నిల్చున్నాయి.. ప్రపంచకంలో [illegible] జీవితం, [illegible] మనుష్యత్వం అనుకునే మహ [illegible]

ఇప్పటివరకూ అతని [illegible] లేదు... సంగ్రహం [illegible] నే లేదు.

[illegible] "[illegible] ముంచిగా లేనా?" అని [illegible] ...రవణమ్మ కళ్ళల్లోకి చూసి కన్నీళ్ళు కార్చేవాడు...

★

కౌంట్ ఆఫ్
మాంట్ క్రిస్టో
ఒక్కొక్క భాగం
వెల రూ 3-8-0 ★
పోస్టేజీలు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్ర గ్రంథమాల-మద్రాసు-1.

Edited, Printed & Published by S. Sambhu Prasad at the Andhra Patrika Press, 7, Thambu Chetty St, Madras